

Bronnenboekje

Voorronde Nationale Aardrijkskunde Olympiade 2016

Inhoud	pagina
Bronnen bij A Paaseiland	2
Bronnen bij B Gaat de Rode Zee de Dode Zee redden?	4
Bronnen bij C Capital Cairo - de nieuwe hoofdstad van Egypte	6
Bronnen bij D Ruimte voor de Toekomst (back to the future)	7

A Paaseiland

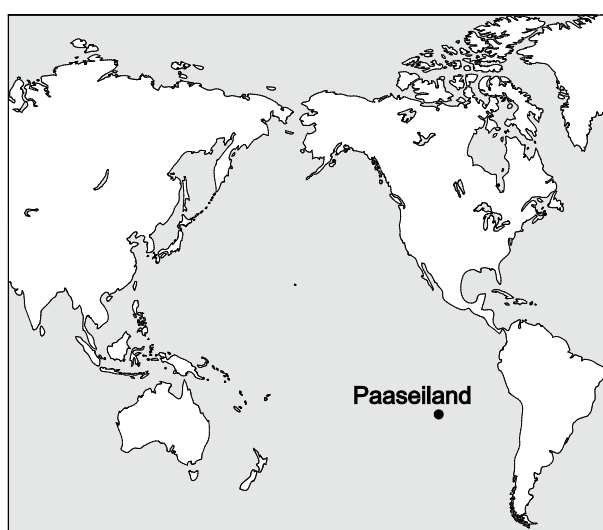
Bron 1

De meest verre uithoek ter wereld - Paaseiland

Op paaszondag 1722 ontdekte de Nederlander Jacob Roggeveen een klein eiland in het zuidoosten van de Grote Oceaan. Hij noemde het Paaseiland. Hoewel het eiland heel afgelegen ligt, trof Roggeveen er tussen de 2.000 en 3.000 bewoners aan. Deze bewoners vroegen de Nederlanders niet om voedsel, maar waren meer geïnteresseerd in hun hoeden. Genetisch onderzoek toont aan dat deze bewoners nazaten zijn van Polynesiërs, die het eiland tussen het jaar 800 en 1200 moeten hebben bereikt.

Op Paaseiland staan 887 tufstenen beelden; de Moai. De beelden tonen waarschijnlijk stamhoofden. Ze zijn uitgehakt in de krater van één van de drie uitgedoofde vulkanen op het eiland en daarna versleept naar de plek waar ze werden opgericht. Voor dit verslepen werden waarschijnlijk boomstammen gebruikt. Uit onderzoek is gebleken dat het nu kale eiland in het verleden begroeid moet zijn geweest met palmbomen. De bomen werden gekapt voor het verslepen van de beelden. Op de Polynesische boten kwamen ratten als verstekeling mee naar Paaseiland. Deze ratten vraten de zaden van de palmbomen op, waardoor het bos niet meer herstelde.

Het aantal bewoners van het eiland is in de periode voor de komst van Roggeveen sterk afgenomen. Wellicht telde het eiland enkele honderden jaren eerder wel 17.000 bewoners. Er is veel gespeculeerd over wat er op Paaseiland is gebeurd voor de komst van Roggeveen. De relatie tussen de bewoners en de beschikbare natuurlijke hulpbronnen heeft hierin waarschijnlijk een belangrijke rol gespeeld.

bron: Cito

bron: Hooper, H., 2006

B Gaat de Rode Zee de Dode Zee redden?

Bron 1

De Dode Zee

De Dode Zee is het laagstgelegen meer op aarde. Het water heeft een extreem hoog zoutgehalte, vele malen zouter dan zeewater. Het waterpeil is tussen 1960 en 2012 gezakt van -394 naar -423 meter. Tegelijkertijd nam het oppervlak van de Dode Zee af van 960 tot 620 vierkante kilometer. Het waterpeil van de Dode Zee daalt nog steeds met ongeveer een meter per jaar.

De Dode Zee is van economische waarde voor de omliggende landen. Toeristen komen naar de Dode Zee, omdat aan het zoute water een genezende werking wordt toegeschreven.

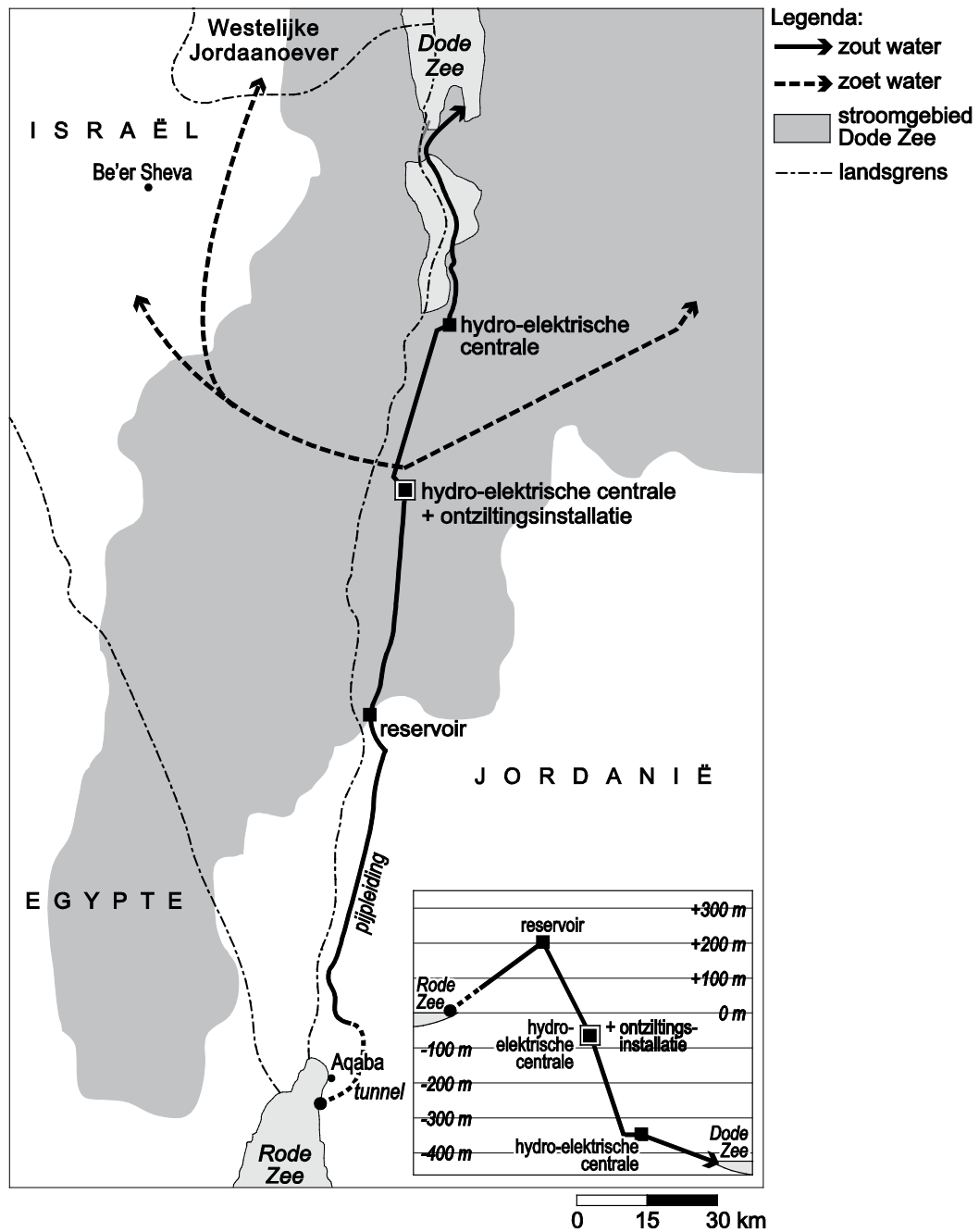
Om de daling van het waterpeil te stoppen is het project Rode Zee-Dode Zee watertransport bedacht om water uit de Rode Zee over te pompen naar de Dode Zee (zie bron 2).

Het water uit de Rode Zee wordt onderweg naar de Dode Zee ontzilt en er wordt energie opgewekt in twee hydro-elektrische centrales. Bij het ontzilten ontstaat naast zoet water, ook extra zout water dat brine wordt genoemd. Zowel het zoet water als het brine worden gebruikt.

vrij naar: Donkers, H., in: Geografie, september 2013: 'Gaat de Rode Zee de Dode Zee redden?'

Bron 2

Project: Rode Zee-Dode Zee watertransport

bron: B.J. Köbben, in: Geografie, september 2013: 'Gaat de Rode Zee de Dode Zee redden?'

C Capital Cairo - de nieuwe hoofdstad van Egypte

Bron 1

Cairo

De regering van Egypte wil een geheel nieuwe hoofdstad bouwen, met de werknaam 'Capital Cairo'. De nieuwe stad komt ten oosten van de huidige hoofdstad te liggen, die te druk is geworden. Met de verhuizing, die in zeven jaar tijd moet worden gerealiseerd, is ruim 45 miljard euro gemoeid. De bouw van het ingrijpende project is al gestart, maar de beslissing roept veel weerstand op.

In Cairo wonen op dit moment volgens officiële bronnen 13 miljoen mensen. In werkelijkheid wonen er waarschijnlijk ruim 18 miljoen mensen. De stad kampt met ernstige verkeersproblemen en luchtvervuiling. Het nieuwe Capital Cairo moet op een oppervlakte van zo'n 700 vierkante kilometer verrijzen en een thuis worden voor 5 tot 7 miljoen mensen. In dit gebied moet een nieuw bestuurscentrum komen, compleet met overheidskantoren, woningen, universiteiten, faciliteiten voor toeristen, een technologisch innovatiepark, een nieuw internationaal vliegveld en tienduizend kilometer aan wegen.

vrij naar: de Volkskrant, 16 maart 2015

bron 2

Locatie van Capital Cairo

Capital Cairo moet verrijzen in de woestijn ten oosten van de huidige hoofdstad Cairo

bron: NRC, 16 maart 2015

D Ruimte voor de toekomst (back to the future)

Bron 1

Compilatiekaart van Nederland in 2040

bron: Blossity & KNAAG, 2015

